

1 Písmena

Následující tabulka zachycuje podobu Tengwaru na konci Třetího věku, jak ji lze vyčíst z Dodatku v Pánu Prstenů. V závorkách jsou potom mé úpravy, které vysvětlím dále. Znak, který nejsou tučně vyznačeny pro zápis češtiny nemají praktický význam.

1. T	2. P	3. Č	4. K
5. D	6. B	7. DŽ	8. G
9. TH	10. F	11. Š	12. CH
13. DH	14. V	15. Ž	16. GH
17. N	18. M	19. * (Ñ)	20. * (MÑ)
21. R	22. W	23. Y (J)	24. *
25. R	26. RH (Ř)	27. L	28. Z
29. S	30. S	31. Z	32. Z
33. H	34. HW	35. Y	36. W (U)

* O těchto třech písmenech se v Dodatku nepíše nic. Pouze 20 je na titulní straně Pána Prstenů použito jako *ng*. To je však zápis angličtiny. V queništině mělo 19 hodnotu *ng*, 20 představovalo *ngw* a 24 se používalo pro *w*.

19 Žádný znak pro *ň* v tengwaru neexistuje. Celá 5. řada však představuje nosovky, mezi které *ň* patří a dva z těchto znaků nejsou určeny. Přímou se nabízí přiřadit číslu 19 souhlásku *ň*.

20 Pokud by se takováto hlásková kombinace v češtině vyskytovala pouze v této podobě, původní tengwar bych nerozšiřoval. V češtině však existuje znak *ě*, který v kombinaci s *m* představuje zvuk *mě*. Kvůli této české zvláštnosti jsem se rozhodl přiřadit číslu 20 nový význam. Jelikož je tento znak opět neurčen, není to příliš veliký zásah.

23 Tento znak představuje souhláskové *y*. To však, jak plyne z dodatku, představuje zvuk *j*. Tato změna tedy není opravdovou změnou, ale pouhým jiným podáním.

26 Tady je vysvětlení nejtěžší. Můžu sice tvrdit, že zvuk *rh* mírně připomíná *ř*, ale pravdivější bude odpověď, že k tomu vede nutnost. *ř* je totiž opět česká specialita a v celém tengwaru neexistuje jediný náznak této hlásky. Je to však jediná změna, ve které se přímo mění význam písmene. Pokud se chce někdo za každou cenu držet původní formy, ať hlásku *ř* nahrazuje hláskou *r*.

36 Jediná dvojháčka, se kterou jsem se v češtině prakticky setkal je *ou*. Nelze ji napsat jako *o* a *u*, protože pak by se např. slovo *pěnou* četlo *pě-no-u* místo *pě-nou*. Zkuste však vyslovit slovo *pěnou*. Foneticky odpovídá české variantě a obyvatel Středozemě ve Třetím věku by slovo přečetl správně.

Po takto provedených změnách už v „českém tengwaru“ chybí pouze hlásky *c*, *t* a *d*. *c* vyřeším nakonec, teď se podívám na *t* a *d*. Někdo by možná navrhl využít písmena 9 a 13, ale to by byly další dvě přímé změny. V dodatku se však mluví o písmenech se stonkem prodlouženým nahoru i dolů. Běžně se používaly pro souhlásky s přídechem, ale dále se píše, že „mohl představovat i jiné požadované souhláskové variace“. Nejvýhodnější mi nakonec přišlo přiřadit tomuto dlouhému stonku hodnotu souhláskového *y* přidaného k 1. či 2. sadě. Z dodatku totiž plyne že *ty* představovalo přibližně *t*. Kombinace *dy* se nikde nevyskytuje, ale ekvivalentně ji lze považovat za zvuk *d*. Souhláskové *y* se totiž čte jako *j* a zvuky *tj* a *dj* písmena *t* a *d* opravdu mírně připomínají. A když už jsem zavedl tyto hláskové variace s *y*, využiji je i pro české *bě* a *pě*. Ty se totiž čtou jako *bje* a *pje* a to se zase do elfštiny přepíše jako *bye* a *pje*. A protože prodloužený stonk v „českém tengwaru“ znamená přidané *y*, lze *bě* a *pě* zapsat jedním písmenem s tehtou pro *e*. *vě* se bohužel dál musí opisovat pomocí čísla 23, protože *v* se vyskytuje ve 4. sadě.

2 Tehtar

Z dodatku vyplývá, že znaky pro samohlásky se velmi lišily podle jazyka, který jich užíval. Já pro zápis češtiny používám následující varianty. *a* píší jako tři tečky, *e* jako „akut“ (tedy čárka, používající se v češtině ke znázornění dlouhé samohlásky), *i* jako tečka, *o* kudrlinka doprava a *u* jako kudrlinka doleva. Dlouhé *á* a *í* píší nad dlouhého nosiče a dlouhé *é*, *ó* a *ú* zdvojují.

Dále pro zápis češtiny používám následující tehtar. Háček dolů připojený k obloučku (ten značí následující *s*) u čísla 1 pro zápis písmene *c*. Zvuk *ts* totiž přesně odpovídá českému *c*, které se jinak v Tengwaru nevyskytuje. Tím je „český tengwar“ kompletní.

Dále jsou již jenom dvě tehtar, které zápis zkracují. Pomlčka nad souhláskou značí předcházející nosové *n* (např. ve slově *banka*), pomlčka pod souhláskou potom zdvojení souhlásky jako např. ve slově *nejjasnější*.